



Tilegnelse av majoritetsspråket i barnehagen: Sammenhengen mellom kvaliteten på språkmiljøet og barns ekspressive vokabular

Joakim E. Hansen

Universitetet i Stavanger, Norge

Korrespondanse: Joakim E. Hansen, e-post: joakim.e.hansen@uis.no

Erik Eliassen

Folkehelseinstituttet, Norge

Anna Sara H. Romøren

OsloMet – storbyuniversitetet, Norge

Rasmus Kleppe

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning, Norge

Nina Gram Garmann

OsloMet – storbyuniversitetet, Norge

Elisabeth Bjørnstad

OsloMet – storbyuniversitetet, Norge

Å utvikle ferdigheter i språkene som blir snakket i et gitt samfunn er avgjørende for barns inkludering og deltakelse. Språkferdigheter i majoritetsspråket ser også ut til å predikere senere skoleprestasjoner. I Norge går over nitti prosent av alle barn mellom ett og fem år i barnehage, noe som gjør barnehagen til et viktig språklæringsmiljø utenfor hjemmet. Litteraturen på feltet viser at det er behov for studier av sammenhengen mellom kvaliteten i språklæringsmiljøet i barnehagen og barns språkutvikling som også tar hensyn til barns mangfoldige språkopplevelser.

Formålet med denne studien er å undersøke hvordan eksponering for andre språk enn majoritetsspråk hjemme relateres til sammenhengen mellom kvaliteten på språklæringsmiljøet i barnehagen og barns utvikling av majoritetsspråket. Mer spesifikt undersøkte vi hvordan kvaliteten på språklæringsmiljøet på småbarns- og storbarnsavdelinger predikerer

barns ekspressive ordforråd på norsk ved tre- og femårsalder, avhengig av språk brukt i hjemmet.

Utvalget i studien er fra GoBaN-prosjektet (www.goban.no), og inkluderer 1 078 barn (876 barn med majoritetsspråklige foreldre, 104 barn med én majoritetsspråklige forelder, og 57 barn med ingen majoritetsspråklige foreldre). Kvalitet i barnehagen ble målt med ITERS-R (småbarnsavdelinger) og ECERS-R (storebarnsavdelinger). Med mål om å se spesifikt på språklæringsmiljøet i barnehagen gjorde vi et utvalg av indikatorer som teoretisk er relatert til språkstimulering. Basert på dette utvalget konstruerte vi to latente kvalitetsfaktorer ved bruk av konfirmerende faktoranalyser. Ekspressivt språk ble målt med testen «naming vocabulary» fra British Ability Scale 3 da barna var tre og fem år gamle. For å estimere effekten av kvalitet i språklæringsmiljø på ekspressive ferdigheter brukte vi regresjonsanalyser, med separate modeller for småbarns- og storebarnsavdelinger, for hele utvalget og for de tre undergruppene (to, én, eller ingen majoritetsspråklige foreldre).

Resultatene viser at barn med to majoritetsspråklige foreldre har signifikant bedre ekspressive språkferdigheter ved tre og fem år. Videre finner vi at kvalitet i barnehagens språklæringsmiljø predikerer språkferdigheter signifikant ved tre- og femårsalder for barn med to majoritetsspråklige foreldre, men ikke for de andre to undergruppene (én eller ingen majoritetsspråklige foreldre).

Nøkkelord: flerspråklighet; barnehagekvalitet; ekspressiv vokabular; GoBaN